

مجموعه باستانی فیروزآباد فارس :

فیروزآباد فارس، نخستین شهر و پایتخت ساسانیان پس از استخر است. مجموعه تاریخی فیروزآباد، عبارتند از:

۱. شهر پلان مدور «اردشیر خوره» یا شهر گور.
۲. مجموعه کاخ اردشیر اول.
۳. میل بلند آجری مشهور به میل آتش.
۴. نقوش برجسته ساسانی مربوط به اردشیر اول در تنگ تنگاب فیروزآباد.
۵. قلعه دختر بر فراز کوهی در نزدیکی تنگه تنگاب.

قلعه دختر

از دیگر آثار دوره ساسانی جلگه فیروزآباد، قلعه ای است که در بالای کوهستان و مشرف بر رودخانه تنگ و در فاصله ۶ کیلومتری شهر امروزی فیروزآباد واقع شده است. این دژ مستحکم و به نسبت بزرگ که بر تمام منطقه تسلط دارد در زمان شاپور اول ساسانی و به احتمال زیاد برای دیدبانی و حفاظت از پایتخت اولیه ساسانیان در شهر گور، بوجود آمده است. قلعه دختر دارای اتاقها و راهروهای تو در تویی است که در ساختن آنها از سنگهای نتراشیده و گچ ساروج استفاده شده است. این قلعه در مقایسه با بناهای مربوط به اردشیر بابکان، از استحکام کمتری برخوردار است و سقفهای آن نیز به صورت طاقی می باشد.

از ویژگیهای این قلعه داشتن مخزن آب سنگی است که در دل کوه ایجاد کرده اند و در مواقع مورد نیاز احتیاجات قلعه را بر طرف می کرده است. قلعه دختر در سال ۱۳۱۵ در فهرست آثار ملی به ثبت رسید.

از دیگر مصارف این دژ نگهداری از زندانیان خطرناک و یا مکانی برای پناه آوردن پادشاه شکست خورده در جنگ بود که با وجود انبارهای غذا و منابع آبی که به رودخانه وصل بود و همچنین زمینهای کشاورزی اطراف می توانستند مدت زیادی در مقابل محاصره و حمله دشمن دوام بیاورند